

HỘI THẢO

ĐĂNG KÝ CHỈ DẪN ĐỊA LÝ CỦA VIỆT NAM TẠI CHÂU ÂU

Lạng Sơn, ngày 21 tháng 4 năm 2014

**PHÁT TRIỂN CHỈ DẪN ĐỊA LÝ PHÚ QUỐC
CHO SẢN PHẨM NƯỚC MẮM VÀ QUÁ TRÌNH ĐĂNG KÝ Ở CHÂU ÂU**

Trình bày
Hội Nước Mắm Phú Quốc - Kiên Giang

NỘI DUNG TRÌNH BÀY

- 1. Giới thiệu về Chỉ dẫn địa lý Phú Quốc đối với sản phẩm nước mắm*
- 2. Hoạt động phát triển CDĐL NMPQ*
- 3. Quá trình đăng ký CDĐL nước mắm Phú Quốc tại Châu Âu - Thuận lợi và khó khăn*
- 4. Các giải pháp quản lý, phát triển CDĐL NMPQ thời gian tới*

1. GIỚI THIỆU CHỈ DẪN ĐỊA LÝ PHÚ QUỐC ĐỐI VỚI SẢN PHẨM NƯỚC MẮM

- Giới Thiệu Đảo Phú Quốc
- Giới thiệu nước mắm Phú Quốc

ĐẢO PHÚ QUỐC

- Đảo lớn nhất Việt Nam, trong Vịnh Thái Lan, thuộc tỉnh Kiên Giang.
- Diện tích 589,23 km², cách TP Rạch Giá 120km về phía Đông và cách Thị xã Hà Tiên là 45 km.

ĐẢO PHÚ QUỐC

- Được UNESCO chứng nhận là khu “dự trữ sinh quyển thế giới”.
- Nghề sản xuất nước mắm và nghề trồng hồ tiêu là hai mặt hàng nổi tiếng thế giới rất lâu.
- Khí hậu nhiệt đới gió mùa; quanh năm, số giờ nắng nhiều và ổn định.

NƯỚC MẮM PHÚ QUỐC

- Nước trích từ cá cơm được sản xuất tại đảo Phú Quốc
- Một trong những loại nước mắm nổi tiếng của Việt Nam
- Tính chất rất đặc trưng so với nước mắm ở những vùng địa lý khác
- Mùi thơm nhẹ, vị mặn, ngọt đậm, kèm theo vị béo tự nhiên và có màu nâu đỏ sậm

NƯỚC MẮM PHÚ QUỐC

Các yếu tố quyết định đến chất lượng nước mắm

- *Nguyên liệu sản xuất nước mắm Phú Quốc = cá cơm và muối theo tỷ lệ quy định
- *Điều kiện tự nhiên, khí hậu trên đảo Phú Quốc
- *Quy trình sản xuất truyền thống, gồm các công đoạn làm nước mắm thủ công, truyền thống từ khâu đánh bắt đến việc ủ chượp cá trong thời gian dài (khoảng 12 -15 tháng) trong những thùng gỗ lớn ...

NƯỚC MẮM PHÚ QUỐC

Thùng ủ chượp nước mắm

TÀU ĐÁNH BẮT CÁ

CÁ CƠM ĐƯỢC ĐÁNH BẮT

TẠI SAO NMPQ CÓ TÍNH CHẤT ĐẶC TRƯNG NÀY ?

Các yếu tố trên tạo nên chất lượng nước mắm Phú Quốc, mà mọi người có thể cảm nhận được, đó là :

- Mùi thơm không lẫn với mùi thơm nước mắm khác
- Vị đậm đà nhưng hậu vị thanh ngọt do hàm lượng nito toàn phần cao 20-40g/l, trong đó, hàm lượng Nito acid amin 45-55%.

CHỈ DẪN ĐỊA LÝ NƯỚC MẮM PHÚ QUỐC ĐƯỢC BẢO HỘ

- Nước mắm Phú Quốc (NMPQ) được bảo hộ chỉ dẫn địa lý (CDĐL) năm 2001.
- Sản phẩm đầu tiên của Việt Nam và cũng là sản phẩm đầu tiên của ngành thủy sản được bảo hộ CDĐL.
- Ngày 08/10/2012 CDĐL nước mắm Phú Quốc đã được Ủy ban châu Âu (EC) ký quyết định cấp quy chế bảo hộ tại Liên minh châu Âu (EU).
- Là sản phẩm đầu tiên từ Việt Nam được EU công nhận chỉ dẫn địa lý.

2. KẾT QUẢ QUẢN LÝ VÀ PHÁT TRIỂN CDĐL NMPQ

- Sau khi được bảo hộ, cơ quan quản lý nhà nước ở địa phương (UBND tỉnh Sở KH&CN...), Cục SHTT và Hội nước mắt Phú Quốc cùng quản lý, phát triển NMPQ.
- Bảo đảm quyền sử dụng chỉ dẫn địa lý hợp pháp cho các tổ chức, cá nhân đủ điều kiện sử dụng.
- Ngăn chặn các hành vi sử dụng trái phép.
- Duy trì đảm bảo chất lượng và uy tín nước mắt.
- Bảo vệ người tiêu dùng : sử dụng sản phẩm có chất lượng và nguồn gốc địa lý đúng như đăng ký.

XÂY DỰNG VÀ BAN HÀNH VĂN BẢN QUẢN LÝ

- 17/10/2008, UBND tỉnh Kiên Giang đã ban hành Quyết định số 2482/QĐ-UBND : Quy định về quản lý và sử dụng chỉ dẫn địa lý Phú Quốc cho sản phẩm nước mắm.
- Ủy quyền cho UBND huyện Phú Quốc công nhận Ban kiểm soát nước mắm Phú Quốc và phê duyệt Quy chế hoạt động của Ban kiểm soát nước mắm Phú Quốc.
- 16/8/2010, UBND huyện Phú Quốc đã ban hành Quyết định số 2855/QĐ-UBND về việc Công nhận Quy chế tạm thời về hoạt động kiểm soát chỉ dẫn địa lý Phú Quốc cho sản phẩm nước mắm.

XÂY DỰNG VÀ BAN HÀNH VĂN BẢN QUẢN LÝ

- Hội Nước mắm Phú Quốc ban hành Quy chế kiểm soát nội bộ chỉ dẫn địa lý nước mắm Phú Quốc và thành lập Ban kiểm soát nội bộ của Hội nước mắm Phú Quốc.
- Theo đó sản phẩm nước mắm mang chỉ dẫn địa lý Phú Quốc được bảo hộ trên thị trường khi đáp ứng được các quy định của quyết định, đạt các chỉ tiêu về chất lượng, nước mắm phải được đóng chai tại Phú Quốc, dán nhãn và được cấp giấy chứng nhận đủ điều kiện sử dụng chỉ dẫn địa lý Phú Quốc.
- Có 68 DN được Sở KH&CN cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng CDĐL NMPQ

HỖ TRỢ CỦA CƠ QUAN QUẢN LÝ CDĐL NƯỚC MẮM PQ

- **Được các cơ quan quản lý hỗ trợ, Hội NMPQ đã :**
- Thiết kế hệ thống biểu tượng, logo, tem, nhãn và bao bì chứa đựng NMPQ.
- Thiết kế Website của Hội NMPQ:
www.hoinuocmamphuquoc.org
- Tham gia hội chợ tại Hà Nội, Thành Phố Hồ Chí Minh và mở rộng thị trường giới thiệu NMPQ đến NTD trong cả nước ; xây dựng phóng sự giới thiệu về CDĐL NMPQ.

HỆ THỐNG TEM NHÃN

HỆ THỐNG TEM NHÃN

III. HAI LOẠI HỆ THỐNG TEM, NHÃN CHÍNH

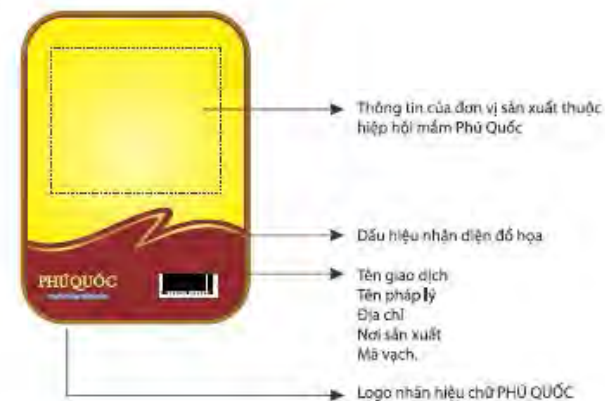
1. Tem, nhãn độc lập của chỉ dẫn địa lý (dùng cho các cơ sở sản xuất chưa đăng ký tên riêng)
2. Tem nhãn dùng cho các cơ sở sản xuất đã có tên riêng

IV. CÁC QUY ĐỊNH CHUNG

Nhãn dán thân chai (Mặt trước)

Nhãn dán thân chai (Mặt sau)

chú ý khi dùng nhãn chỉ dẫn địa lý

- Biểu tượng chỉ dẫn địa lý luôn luôn đặt ở vị trí trang trọng, dễ nhận diện nhất trong hệ thống tem, nhãn.
- Phần dưới luôn luôn có logo xác nhận đăng ký chỉ dẫn địa lý
- Tuân thủ chặt chẽ theo các quy định thiết kế chung

HỆ THỐNG TEM NHÃN

HỆ THỐNG TEM NHÃN

V. VÍ DỤ MINH HỌA CHO MỘT SỐ DẠNG TEM, NHÃN ĐỘC LẬP CỦA CHỈ DẪN ĐỊA LÝ
(Dùng cho các cơ sở sản xuất, hiệp hội chưa đăng ký tên riêng)

Nhãn dán thân chai (Mặt trước)

Hình ảnh có thể thay đổi
tùy thuộc vào mục đích sử dụng

nhãn treo

Nhãn dán thân chai (Mặt sau)

Nhãn cổ chai

Tem dán cổ chai (tem quản lý chất lượng và chống hàng giả)

Màng co

Minh họa cho một kiểu dáng chai

HỆ THỐNG TEM NHÃN

HỆ THỐNG TEM NHÃN

VI. VÍ DỤ MINH HỌA CHO MỘT SỐ DẠNG TEM, NHÃN DÙNG CHO CÁC CƠ SỞ SẢN XUẤT ĐÃ ĐĂNG KÝ TÊN RIÊNG

Nhãn dán thân chai (Mặt trước)
Hình ảnh có thể thay đổi
tùy thuộc vào mục đích sử dụng

nhãn treo

Nhãn dán mặt sau
(dành cho các cơ sở sản xuất)

Nhãn cổ chai

Tem dán cổ chai
(tem quản lý chất lượng
và chống hàng giả)

Màng co

Minh họa cho một kiểu dáng chai

KẾT QUẢ PHÁT TRIỂN CDĐL

- Số lượng DN sản xuất, chế biến NMPQ tăng lên
- 2001: 68 DN, sản lượng: 5-6 triệu lít/năm
- Hiện nay: 100 DN, sản lượng: 30 triệu lít/năm
- NMPQ đạt chỉ dẫn địa lý khoảng 10-20%.

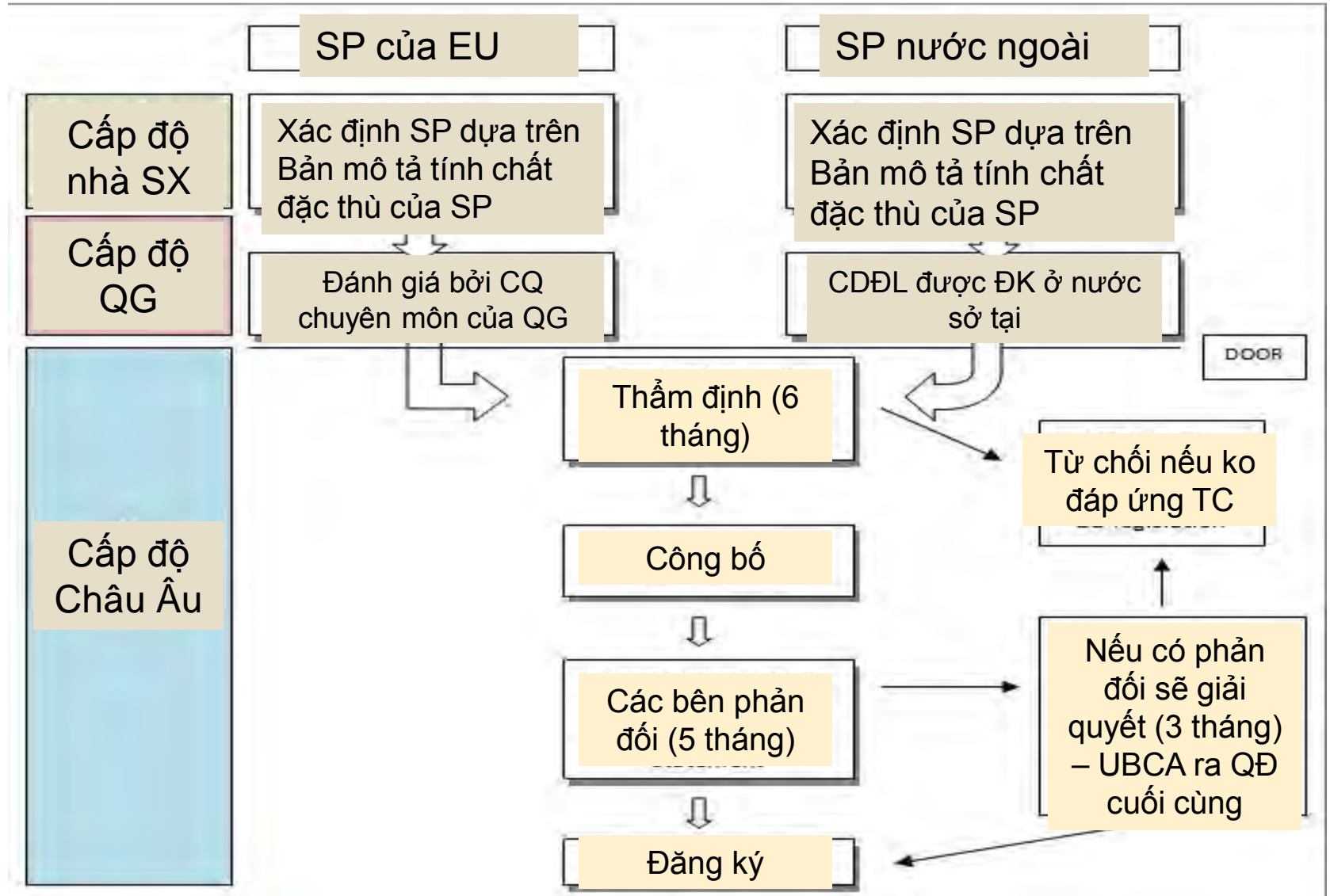
QUÁ TRÌNH CHUẨN BỊ ĐĂNG KÝ BẢO HỘ CDĐL Ở CHÂU ÂU

- Hỗ trợ của Dự án Hỗ trợ Thương mại đa biên giai đoạn II và III (MUTRAP II và III), Cục SHTT- Bộ KH-CN và Thương vụ Việt Nam tại EU, ...
- Khá phức tạp về kỹ thuật, thời gian đăng ký để được bảo hộ cũng khá lâu.
- Phải chứng minh là đại diện cho truyền thống, kỹ thuật địa phương, vùng nguyên liệu và sản xuất, chất lượng tốt so với các loại nước mắm thông thường.

THỦ TỤC ĐĂNG KÍ

- Đơn đăng ký: một đơn duy nhất theo mẫu quy định.
- Bản mô tả nguồn gốc sản phẩm, chứng minh chỉ dẫn địa lý đã được bảo hộ tại nước xuất xứ (Bản sao Quyết định đăng bạ tên gọi xuất xứ hàng hóa).
- Có thể nộp đơn trực tuyến thông qua trang web DOOR nếu CDĐL đã được bảo hộ tại nước sở tại

THỦ TỤC ĐĂNG KÍ

THUẬN LỢI KHI ĐĂNG KÍ

- Được sự đồng ý của cơ quan quản lý tỉnh, Hiệp Hội Nước mắm Phú Quốc và các doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh nước mắm PQ.
- Sự hỗ trợ về chuyên môn của Cục Sở hữu trí tuệ.
- Có sự tài trợ về kinh phí của Dự án Mutrap II & III.
- Sản phẩm được sản xuất và quản lý chặt chẽ, đảm bảo chất lượng và nguồn gốc theo đúng quy định (phân vùng đánh bắt, nguyên liệu và vùng sản xuất tại đảo PQ)
- Có tính thuyết phục bên đối tác khi họ kiểm tra, thẩm định hồ sơ.

KHÓ KHĂN KHI ĐĂNG KÝ

- Sản phẩm đầu tiên đăng ký sang châu Âu, chưa có kinh nghiệm về cách thức làm Hồ sơ nên gặp rất nhiều khó khăn.
- Hồ sơ đăng ký phải chỉnh sửa nhiều lần và phải có rất nhiều văn bản trả lời, giải thích làm rõ các ý kiến đặt ra của phía Châu Âu (nguồn nguyên liệu, đóng chai ...)
- Trong văn bản của quy trình sản xuất có rất nhiều từ địa phương, đối tác không hiểu phải chỉnh sửa lại nhiều lần.
- Về thời gian chuẩn bị và đăng ký rất lâu (từ năm 2006) đến tháng 10/ 2012 được chấp nhận đăng bạ nước mắm Phú Quốc tại EU.

3. Thuận lợi của DN sau khi được bảo hộ CDĐL

- Việc quản lý và phát triển CDĐL NMPQ đạt được nhiều kết quả.
- Nhận thức của DN và người tiêu dùng được nâng lên rõ rệt.
- NMPQ được bảo hộ trong nước và ở Châu Âu, được sản xuất và chế biến theo một quy trình nghiêm ngặt, đảm bảo chất lượng ổn định và an toàn vệ sinh thực phẩm.
- Nâng cao giá trị của NMPQ.
- Thúc đẩy du lịch địa phương.
- Hạn chế lạm dụng từ Phú Quốc trên bao bì, nhãn hàng hóa.

Hạn chế:

- NMPQ mang CDĐL đạt tiêu chuẩn về chất lượng thì giá thành cao hơn rất nhiều so với nước mắm thông thường.
- Một số DN chưa kiểm soát được chất lượng nguyên liệu cá cơm, là nguyên liệu chính trong sản xuất, chế biến nước mắm (*cá cơm phải tươi đạt tỉ lệ trên 80% , cá được đánh bắt và được muối cá trên tàu theo tỷ lệ quy định, ...*),
- Nên chất lượng chưa ổn định, nhất là chỉ tiêu về Histamin còn cao so với quy định.
- Do đó số lượng NMPQ đạt các điều kiện về CDĐL còn thấp so với sản lượng nước mắm hiện có.

3. Khó khăn của DN

- Dù đã được bảo hộ ở Châu Âu, nhưng chưa phát triển tiếp thị và quảng bá sản phẩm để người tiêu dùng châu Âu biết.
- Chưa đăng ký bảo hộ CDĐL NMPQ tại các nước khác nên đang bị các doanh nghiệp nước ngoài lợi dụng đăng ký ở các nước như Thái Lan, Trung Quốc...

Hình ảnh nước mắm Phú Quốc bị đăng bạ tại Trung Quốc.

Hình ảnh nước mắm Phú Quốc bị đăng bạ tại Trung Quốc.

4. CÁC GIẢI PHÁP QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN CDĐL THỜI GIAN TỚI

Đề nghị cơ quan quản lý :

- Hoàn thiện các quy định quản lý và sử dụng chỉ dẫn địa lý nước mắm Phú Quốc theo các quy định của Châu Âu.
- Hỗ trợ hoạt động quảng bá, thương mại cho sản phẩm nước mắm và Tổ chức đón nhận văn bằng bảo hộ Châu Âu cho nước mắm Phú Quốc.
- Hỗ trợ việc đăng ký CDĐL sang các nước khác có tiềm năng xuất khẩu trong thời gian tới (đề nghị bảo hộ trong khối ASEAN, hoặc riêng lẻ từng nước). (QĐ 4015/QĐ- BKHCN ngày 30/12/2011) hỗ trợ mỗi tỉnh 2 sản phẩm, mức hỗ trợ là 50% phí thuê tổ chức dịch vụ

4. CÁC GIẢI PHÁP QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN CDĐL THỜI GIAN TỚI

- Rà soát, bổ sung các quy định về quản lý, sử dụng chỉ dẫn địa lý NMPQ, tiêu chuẩn chất lượng nước mắm.
- Tiếp tục cấp quyền sử dụng CDĐL NMPQ cho các DN đạt yêu cầu.
- Hỗ trợ DN tham gia các Hội chợ, trưng bày sản phẩm, quảng bá, giới thiệu trên truyền hình.
- Hỗ trợ các đơn vị phát triển các kênh thương mại mới, tiếp cận và nắm bắt thông tin phản hồi từ thị trường.

4. CÁC GIẢI PHÁP QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN CDĐL THỜI GIAN TỚI

Hội NMPQ, DN SXKD, hội viên Hội NM:

- Tuyên truyền, hướng dẫn nâng cao vai trò và ý thức của hội viên trong sản xuất, quản lý và phát triển chỉ dẫn địa lý nước mắm Phú Quốc đảm bảo chất lượng và uy tín NMPQ đã được bảo hộ
- Tăng cường kiểm soát NMPQ trước khi đưa ra thị trường;
- DN phải tuân thủ các quy định, điều kiện sản xuất, kiểm soát chất lượng NMPQ.

4. CÁC GIẢI PHÁP QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN CDDĐL THỜI GIAN TỚI

:

- Đóng chai tại Phú Quốc và ghi nhãn theo Nghị định 89 về ghi nhãn hàng hóa kết hợp sử dụng nhãn chung mang chỉ dẫn địa lý.
- Quảng bá, giới thiệu sản phẩm, mở rộng thị trường ...

XIN CẢM ƠN QUÝ VỊ

XIN CẢM ƠN

Liên hệ :

Dự án EU - Việt Nam MUTRAP

Phòng 1203, Tháp Hà Nội, 49 Hai Bà Trưng,
Quận Hoàn Kiếm, Hà Nội, Việt Nam.

ĐT: +84 4 393 78472 | Fax: +84 4 393 78476

Email: mutrap@mutrap.org.vn

Website: www.mutrap.org.vn

(Tài liệu hội thảo được đăng trên trang Web này)